

Info

Voľby v Bielorusku: podľa volebných pozorovateľov silne zmanipulované

Európsky parlament žiada zaviesť sankcie proti Bielorusku po tom, čo prezident-ské voľby v tejto krajine možno považovať za výrazne zmanipulované. "Bieloruský ľud si zaslúži viac." Tak znie verdikt európskych volebných pozorovateľov po kontroverznom znovuzvolení Alexandra Lukašenka za bieloruského prezidenta. Podľa oficiálnych volebných výsledkov získal Lukašenko viac ako 82 % odovzdaných hlasov, kým hlavný opozičný kandidát Alexander Milinkievič len 6 %.

Opozícia neuznáva výsledky volieb, ktoré považuje za "frašku", a požaduje opakovanie hlasovania.

Bieloruský režim odmietol tesne pred voľbami udeliť poslancom Európskeho parlamentu víza a znemožnil im tak vstúpiť na územie krajiny. Zároveň vydal výstrahu, že "zakročí" proti všetkým, ktorí sa do krajiny pokúsia dostať. Vo vyhlásení, ktoré po skončení volieb vydala skupina pozorovateľov na čele s konzervatívnym poľským poslancom EP Bogdanom Klichom, sa uvádza, že "hlasovanie sa uskutočnilo v atmosfére strachu a vyhrážok, na pozadí varovania bieloruských úradov, že proti pokojným demonštráciám použijú násilie a udelia trest smrti všetkým, ktorí uplatnia slobodu vyjadrovania sa a združovania... Kvôli uvedeným skutočnostiam vyhlasujeme, že Alexandra Lukašenka nemožno uznať za legitímneho prezidenta". Predseda európskeho parlamentu Josep Borrell vyhlásil: "Nerešpektovanie medzinárodných volebných noriem v kombinácii s neustále sa zhoršujúcou politickou situáciou a pretrvávajúcim porušovaním občianskych a ľudských práv bieloruských občanov, nezostane vo vzťahoch medzi EÚ a Bieloruskom bez následkov." Zákaz vstupu vysokých štátnych predstaviteľov na územie EÚ je jednou zo sankcií, ktoré chcú europoslanci uplatniť bez toho, aby sa toto opatrenie dotklo civilného obyvateľstva.

Atmosféra zastrašovania

Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE), ktorá bola poverená monitorovaním volieb, vo svojom vyhlásení uvádza: "Prezidentské voľby v Bielorusku, ktoré sa konali 19. marca, nespĺnili požiadavky na demokratické voľby... Svojvoľné použitie štátnej moci a rozšírené zatýkania preukázali nerešpektovanie základných práv na združovanie, zhromažďovanie a slobodu prejavu..."

Nemecký konzervatívny poslanec EP Elmar Brok, ktorý je zároveň aj predsedom Výboru pre zahraničné veci, označil výsledky hlasovania za "volebný podvod", ktorý mu pripomína obdobie "40-tych, 50-tych a 60-tych rokov vo východnej Európe". Tento postoj zaujala aj Ursula Plassnik, ministerka zahraničných vecí Rakúska, teda krajiny, ktorá v súčasnosti predsedá EÚ. Voľby boli podľa jej názoru poznačené "atmosférou zastrašovania".

Napätie pred voľbami rástlo. Z obáv, že by po výsledkoch vypukla alternatíva "oranžo-

vej revolúcie", ktorá na Ukrajine začala po zverejnení podobne kontroverzných výsledkov volieb v roku 2004, prezident Lukašenko varoval, že "zlomí krk" každému, kto sa pokúsi o "prevrat". V predvolebnom vyhlásení bezpečnostných zložiek sa opozícia a občianska spoločnosť prirovnáva k teroristom. Podľa OBSE aj tento fakt výrazne prispel k vytvoreniu "atmosféry strachu". Pozoruhodnou črtou volebného dňa bola aj prítomnosť veľkého počtu pracovníkov bezpečnostných zložiek a obmedzenia pohybu po krajine, ktoré mali zabrániť organizovaným protestom.

Kritici režimu nahlas prezentovali svoje sťažnosti, že im bol znemožnený prístup do štátom kontrolovaných médií a že v predvečer volieb došlo k zatknutiu desiatok politických aktivistov. Minulý rok úrady zakázali vydávanie posledného skutočne nezávislého denníka "Narodnaja Volja". V uznesení zo septembra 2005 Európsky parlament odsúdil Lukašenkov režim, ktorý za posledných pár rokov zakázal činnosť "niekoľkým politickým stranám, 22 novinám a viac ako 50 prodemokratickým mimovládnyh organizáciám...kvôli kritike prezidenta a jeho politike." Udelením Ceny Andreja Sacharova za slobodu myslenia Bieloruskej asociácii novinárov v roku 2004 Parlament poukázal na ťažkosti, ktorým musia novinári čeliť. Bieloruský režim odsúdili aj Spojené štáty, ktoré Alexandra Lukašenka nazvali "posledným európskym diktátorom".